

Riksförbundet för Social
och Mental Hälsa

2011-08-05

Handläggare: Åke Nilsson

**Regeringen
Socialdepartementet
103 33 Stockholm**

**Remissyttrande över departementspromemorian ”Uppdaterade högkostnadsskydd –
öppen hälso- och sjukvård samt läkemedel (Ds 2011:23)”.**

Riksförbundet för Social och Mental Hälsa, RSMH, har med remiss 2011-06-22 (S2011/6090/FS) inbjudits att ge synpunkter på ovan nämnda departementspromemoria. Vi vill med anledning av detta anföra följande.

Sammanfattning

I sak avråder RSMH bestämt från den i promemorian föreslagna höjningen av högkostnads-
skydden.

Även om nu beloppen länge har varit nominellt oförändrade (sedan 1999 för läkemedel re-
spektive sedan 1997 för besök i öppenvården) har de ekonomiska resurserna för de grupper
RSMH organiserar de senaste 20 åren inte utvecklats i nämnvärd grad; tvärtom. Dessutom har
de senaste årens reformer inom sjukförsäkringen därtill för många inneburit en än mer osäker
och försämrad ekonomi.

Vår uppfattning är i korthet att förslaget om höjda gränser inom högkostnadsskydden innebär
en påtaglig försämring för grupper som redan idag har det svårt med att få sin vardagsekon-
omi att gå ihop. Risken finns att människor i behov av vård och läkemedel i högre grad avstår
från tillgänglig hjälp utifrån ekonomiskt trångmål. RSMH anser därför inte att högkostnads-
skydden ska höjas, varken för öppenvårdsbesök eller för läkemedel.

Allmänt

Vi vill först påpeka att vi anser svarstiden för denna remiss är anmärkningsvärd. Dels den
korta tiden i sig och dels att man väljer att gå ut med remissen under traditionell semester-
tid. Följebrevet till förslaget är daterat den 22 juni, och svar ska vara departementet till handa se-
nast den 8 augusti. Liksom många andra inom patient- och brukarrörelsen har RSMH:s för-
bundskansli semesterstängt under juli månad och många av förbundets tjänstemän tar ut se-
mester efter midsommar varför beredningen av detta yttrande skett under stark tidspress.

I promemorian föreslås en lagändring som innebär en uppdatering av högkostnadsskydden,
dels för bl.a. besök inom öppenvården, dels på läkemedelsområdet. Beloppen här har varit
nominellt oförändrade under en längre tid. Den föreslagna uppdateringen av beloppen baseras

POSTADRESS	TELEFON	HEMSIDA	PLUSTGIRO	ORG.NR	E-POST
Instrumentvägen 10 126 53 Hägersten	08-120 080 40	www.rsmh.se	40 62 92-3	802005-6985	rsmh@rsmh.se

Riksförbundet för Social
och Mental Hälsa

dock huvudsakligen på utvecklingen av prisbasbeloppet utan att någon vikt synes ha lagts vid utvecklingen av olika patientgruppers ekonomiska förutsättningar.

Även om nu beloppen har varit nominellt oförändrade sedan 1999 för läkemedel respektive sedan 1997 för besök i öppenvården har inte de ekonomiska resurserna för de grupper RSMH organiserar de senaste 20 åren utvecklats i nämnvärd grad under samma period; tvärtom. Dessutom har de senaste årens reformer inom sjukförsäkringen därtill för många inneburit en än mer osäker och försämrad ekonomi.

Det uttalade syftet med förslaget är att stärka hälso- och sjukvården genom att mer resurser tillförs landstingen. Här menar RSMH att resurser borde kunna frigöras på annat vis än genom ytterligare pålagor på sjuka och fattiga. För högkostnadsskyddet för läkemedel föreslås en höjning från 1 800 kronor till 2 200 kronor och för sjukvårdsbesök föreslås en höjning av högkostnadsskyddet från 900 kronor till 1 100 kronor. Dessa summor kan synas marginella för det stora flertalet, men för människor på marginalen är de inte oväsentliga.

Både forskning (se t ex *Burström et.al., 2008*) och mer informell feedback från RSMH:s medlemmar tyder också på att andelen som faktiskt avstår från att söka vård med hänvisning till ekonomiska skäl är flera gånger högre bland socialt och ekonomiskt utsatta än jämfört med befolkningen som helhet. Idag är redan tandhälsa en påtaglig klassmarkör, att låta fysisk och psykisk hälsa förskjutas därhän vore minst sagt olyckligt.

Vår uppfattning är i korthet att förslaget om höjda gränser inom högkostnadsskydden innebär en påtaglig försämring för grupper som redan idag har det svårt med att få sin vardagsekonomi att gå ihop. RSMH avråder därför – för såväl öppenvårdsbesök som läkemedel – å det bestämdaste från att beloppen för högkostnadsskydd höjs från dagens nivå. Utifrån den växande grupp av utförsäkrade sjuka som hänvisas till kommunalt försörjningsstöd är frågan snarare om beloppen inte borde sänkas i såväl nominella som reella termer.

Riksförbundet för Social och Mental Hälsa

Jimmie Trevett
Förbundsordförande

Bo Ardström
Kanslichef

Burström, B., Schultz, A., Burström, K., Fritzell, S., Irestig, R., Jensen, J., Lynöe, N., Marttila, A., Sun, S. (2008) Hälsa, livsvillkor och sjukvårdsutnyttjande bland socialt och ekonomiskt utsatta grupper. *Socialmedicinsk tidskrift*

Kopia
Handikappförbunden
NSPH
Riksdagens socialutskott

Riksdagens socialförsäkringsutskott
Socialstyrelsen
Sveriges kommuner och landsting, SKL

POSTADRESS	TELEFON	HEMSIDA	PLUSTGIRO	ORG.NR	E-POST
Instrumentvägen 10 126 53 Hägersten	08-120 080 40	www.rsmh.se	40 62 92-3	802005-6985	rsmh@rsmh.se